

Art. 13. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1926 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego. Ustawa niniejsza gaśnie z dniem 31 grudnia 1933 r. co do poboru podatku od lokali na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast i funduszu kwaterunku wojskowego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Skarbu: *C. Klarner*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Młodzianowski*

551.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 3 września 1926 r.

o zaopatrzeniu emerytalnem nieetatowych pracowników Polskich Kolei Państwowych i o zaopatrzeniu pozostałych po nich wdów i sierot, oraz o odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Do czasu wprowadzenia w życie ubezpieczenia emerytalnego pracowników Polskich Kolei Państwowych, oraz ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, przyznaje się pracownikom nieetatowym tych kolei i pozostałym po nich wdowom i sierotom, obywatelom Państwa Polskiego, względnie Wolnego Miasta Gdańska, zaopatrzenia według zasad, określonych niniejszem rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze nie obejmuje pracowników kontraktowych oraz pracowników próbnych i czasowych.

Z chwilą mianowania pracownika nieetatowego pracownikiem etatowym, niniejsze rozporządzenie traci względem niego swą moc obowiązującą.

Opłata.

Art. 2. Pracownicy, objęci niniejszem rozporządzeniem wnoszą miesięczną opłatę w wysokości 6% kwoty ostatniej płacy dziennej pomnożonej przez obowiązkową miesięczną ilość dni roboczych, w wymiarze dla samotnych z uwzględnieniem dodatku regulacyjnego.

Pracownicy parowozowi, zajęci stale na parowozach, oraz pracownicy w służbie konduktorskiej, za-

jęci stale przy obsłudze pociągów, wnoszą opłatę w wysokości 9% powyższej kwoty (art. 14).

Zaliczenie poprzedniego czasu służby.

Art. 3. 1) Czas, spędzony przed objęciem pracownika niniejszem rozporządzeniem na polskiej służbie państwowej, opłacany opłatą, oraz czas spędzony na służbie kolejowej tak państwowej, jak i prywatnej, bez względu na to, czy była to służba w Państwie Polskiem, czy w jednym z b. państw zaborczych, opłacany składkami emerytalnymi, lub zabezpieczeniowemi, zalicza się do wysługi emerytalnej, osiągniętej z mocy niniejszego rozporządzenia, bez opłaty, o ile pracownik składek tych nie podjął.

Pracownik ten traci tem samem na rzecz Skarbu Państwa wszelkie prawa, przysługujące mu z tytułu opłacania rzeczonych składek.

O ile pracownik podjął wpłacone składki, czas poprzedniej służby zalicza mu się w myśl postanowień p. 2 niniejszego artykułu.

Czas spędzony na służbie w wojsku polskiem, a mianowicie: na służbie obowiązkowej, w czasie mobilizacji oraz na ćwiczeniach, zalicza się do wysługi emerytalnej bez opłaty.

Właściwe instytucje ubezpieczeniowe przekażą Polskim Kolejom Państwowym, zgodnie z postanowieniami odnośnej ustawy ubezpieczeniowej, względnie rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydanego w porozumieniu z Ministrem Kolei, udziały tych pracowników, objętych niniejszem rozporządzeniem, którym zaliczono z mocy p. 1 niniejszego artykułu do wysługi emerytalnej czas poprzedniej służby, opłacany składkami ubezpieczeniowemi z tytułu ustawowego obowiązku ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na wypadek śmierci.

2) Czas spędzony przed objęciem pracownika niniejszem rozporządzeniem na polskiej służbie państwowej, oraz czas spędzony na służbie kolejowej tak państwowej jak i prywatnej, bez względu na to, czy to była służba w Państwie Polskiem, czy w jednym z b. państw zaborczych, nie opłacany opłatą względnie składkami emerytalnymi, lub zabezpieczeniowemi, zalicza się na żądanie pracownika do jego wysługi emerytalnej, osiągniętej z mocy niniejszego rozporządzenia, po poprzedniemu ulszczeniu należności za to zaliczenie w wysokości opłaty, określonej art. 2 niniejszego rozporządzenia, obliczonej za cały czas, podlegający zaliczeniu, biorąc za podstawę obliczenia kwotę podstawy wymiaru zaopatrzenia (art. 13), należną pracownikowi tytułem poborów służby czynnej w miesiącu zgłoszenia odnośnego żądania wraz z 6% rocznymi odsetkami składanemi.

Wdowa lub sierota po zmarłym pracowniku lub emerycie, który nie uiścił w całości należności za zaliczenie poprzedniego czasu służby, pragnący korzystać z tego zaliczenia, muszą uiścić zaległą część tej należności.

Zarówno pracownik (emeryt) jak i pozostała po nim wdowa, względnie dzieci korzystają z zaliczenia czasu poprzedniej służby dopiero od pierwszego dnia miesiąca następującego po całkowitem wpłaceniu należności za to zaliczenie.

Pracownikowi (emerytowi), lub pozostałej po nim wdowie i dzieciom, którzy przed zupełnym wplaceniem należności za zaliczenie czasu poprzedniej służby zrezygnują z tego zaliczenia, zwraca się wpłaconą kwotą bez procentów.

W tym przypadku osoby te tracą raz na zawsze prawo do zaliczenia tego czasu.

3. W razie ponownego przyjęcia byłego pracownika kolejowego, który pobierał już zaopatrzenie emerytalne, na służbę kolejową, wstrzymuje się wypłatę tego zaopatrzenia z dniem wypłaty poborów służby czynnej i zalicza mu się do jego wysługi emerytalnej, zaczynającej się od dnia ponownego objęcia służby, cały czas, który stanowił podstawę wymiaru zaopatrzenia, bez opłaty.

Zaświadczenie o wysłudze emerytalnej.

Art. 4. Zarząd Polskich Kolei Państwowych obowiązany jest wydać każdemu pracownikowi zaświadczenie, stwierdzające od jakiej daty liczy mu się nieprzerwanie wysługa emerytalna.

W zaświadczeniu nie uwzględnia się czasu, który ma być zaliczony, dopóki należność za to zaliczenie nie została całkowicie wpłacona.

Prawo wyboru zaopatrzeń.

Art. 5. Z funduszków państwowych można pobierać tylko jedno zaopatrzenie emerytalne, wdowie wzgl. sieroce.

W razie, gdyby pracownikowi, względnie pozostałej po nim rodzinie, służyło także z innego tytułu prawo do zaopatrzenia (emerytalnego, wdowiego wzgl. sierociego) wypłacanego z funduszków państwowych, uprawniony ma prawo wyboru.

Powyższe prawo wyboru zaopatrzeń realizuje uprawniony w formie zrzeczenia się prawa do jednego z nich.

Wyjątek stanowią zaopatrzenia, do których uzyskano prawo z mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 26 poz. 212), których pobieranie przysługuje uprawnionym pomimo, że pobierają zaopatrzenia z mocy niniejszego rozporządzenia.

Kompetencja przyznawania świadczeń.

Art. 6. Wszelkie świadczenia, wynikające z niniejszego rozporządzenia, przyznaje i wymierza Zarząd Polskich Kolei Państwowych.

Wypłata zaopatrzeń.

Art. 7. Zaopatrzenia, wynikające z niniejszego rozporządzenia, płatne są pierwszego dnia każdego miesiąca zgóry.

Emeryt (wdowa, sierota), który świadomie wprowadził władzę w błąd, celem uzyskania bezprawnie zaopatrzenia emerytalnego (wdowiego, sierociego), odprawy, lub zwrotu kosztów pogrzebu, obowiązany jest, niezależnie od odpowiedzialności sądowo-karnej, wynagrodzić Skarbowi Państwa wyrządzoną szkodą.

O ile kto w podobny sposób uzyskał wyższy wymiar zaopatrzenia emerytalnego od przypadającego mu w myśl niniejszego rozporządzenia, traci pra-

wo do dalszego pobierania zaopatrzenia, niezależnie od odpowiedzialności sądowo-karnej i obowiązku zwrotu szkody, wyrządzonej Skarbowi Państwa.

Zmiany wysokości przyznanych zaopatrzeń.

Art. 8. Zmiany płac, stosowane do pracowników Polskich Kolei Państwowych, będą automatycznie stosowane do zaopatrzeń, przyznanych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Natomiast wszelkie zmiany płac tych pracowników, spowodowane przeszerewaniem poszczególnych stanowisk, nie mają wpływu na wysokość zaopatrzeń, do których powstało prawo przed terminem przeszerewowania.

Zapowiedzenia i zajęcia.

Art. 9. Zaopatrzenia emerytalne, zaopatrzenia wdowie, sieroce oraz odprawy, mogą ulec zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu tylko z tytułu alimentów, jako też zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu lub administracyjnemu z tytułu należności Skarbu Państwa, obciążających uprawnionego.

Wysokość zapowiedzeń i zajęć wynosi: dla alimentów $\frac{2}{3}$ zaopatrzeń, względnie odprawy, dla należności Skarbu Państwa $\frac{1}{3}$ zaopatrzeń a $\frac{2}{3}$ odprawy.

Pogrzebowe nie ulega zapowiedzeniu ani też zajęciu.

Odwołanie.

Art. 10. Przeciw orzeczeniom, wydanym w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem, przysługuje prawo odwołania w terminie 30-to dniowym w normalnym toku instancyj.

Bieg terminu rozpoczyna się z dniem następującym po dniu doręczenia.

Jeśli koniec terminu przypada na niedzielę, lub rz. kat. święto uroczyste, termin kończy się następnego dnia powszedniego. Terminu nie uważa się za zaniedbany, jeśli przed jego upływem odwołanie wysłano pocztą.

ROZDZIAŁ II.

Zaopatrzenie emerytalne.

Prawo do zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 11. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego nabywa pracownik w razie rozwiązania stosunku służbowego:

- 1) jeśli ukończył 60 lat życia i ma co najmniej 15 lat wysługi emerytalnej,
- 2) bez względu na wiek, jeśli osiągnął już 35 lat wysługi emerytalnej,
- 3) jeśli stosunek służbowy rozwiązano z powodu fizycznej lub umysłowej niezdolności pracownika do pełnienia obowiązków służbowych, jeśli pracownik ma co najmniej 5 lat wysługi emerytalnej,
- 4) bez względu na okres osiągniętej wysługi emerytalnej, jeśli stosunek służbowy rozwią-

zakończony z powodu niezdolności pracownika do pełnienia obowiązków służbowych, spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem, któremu uległ w służbie.

Pracownik nie ma prawa do zaopatrzenia emerytalnego, jeśli wypadek ten spowodował rozmyślnie, lub wywołał go skutek popełnienia czynu karygodnego, stwierdzonego w drodze sądowo-karnej.

- 5) Jeśli stosunek służbowy rozwiązano z powodu zmian ustroju kolejnictwa, lub też z powodu redukcji personelu, jeśli pracownik ma co najmniej 15 lat wysługi emerytalnej.

Rozwiązanie stosunku służbowego za karę, lub z powodu rezygnacji ze służby nie uprawnia pracownika do zaopatrzenia emerytalnego.

W razie, jeśli stosunek służbowy rozwiązany zostanie z pracownikiem, objętym niniejszym rozporządzeniem a pracownik nie nabył z mocy niniejszego artykułu prawa do zaopatrzenia emerytalnego, przekaza Polskie Koleje Państwowe właściwej instytucji ubezpieczeniowej podwójną sumę opłat, uiszczonych w myśl art. 2 niniejszego rozporządzenia oraz podwójną sumę należności za zaliczenie czasu poprzedniej służby, uiszczonej w myśl p. 2, art. 3 tegoż rozporządzenia, celem zaliczenia mu odpowiedniego okresu ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydanego w porozumieniu z Ministrem Kolei, o ile pracownik ten do trzech lat, licząc od dnia rozwiązania stosunku służbowego, podejmie pracę, uzasadniającą ustawowy obowiązek ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na wypadek śmierci.

Okres trwania zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 12. Zaopatrzenie emerytalne, przyznane na mocy art. 11 niniejszego rozporządzenia, przysługuje uprawnionemu od dnia następującego po dniu wstrzymania wypłaty poborów służby czynnej do śmierci, jeżeli wcześniej nie utracił tego prawa z powodów wyszczególnionych w art. 16 i 17 niniejszego rozporządzenia.

Jednakże Zarząd Polskich Kolei Państwowych może poddawać oględzinom lekarskim emeryta, któremu przyznano zaopatrzenie emerytalne w myśl postanowień art. 11 p. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia. W razie stwierdzenia, że emeryt odzyskał zdolność do pełnienia obowiązków służbowych, Zarząd Polskich Kolei Państwowych ma prawo powołać go na służbę na stanowisko nie niższe od zajmowanego przed rozwiązaniem stosunku służbowego.

Również i emeryt, któremu przyznano zaopatrzenie emerytalne z mocy art. 11 p. 5 niniejszego rozporządzenia, może być w ciągu pierwszych 6 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku służbowego, powołany na służbę, na stanowisko nie niższe od poprzednio zajmowanego.

Podstawa wymiaru zaopatrzenia.

Art. 13. Za podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego przyjmuje się ostatnio pobieraną płacę

dzienną uprawnionego, pomnożoną przez obowiązującą miesięczną ilość dni roboczych, w wymiarze dla samotnych, z uwzględnieniem dodatku regulacyjnego przez cały czas jego istnienia, jeśli ten dodatek przysługiwał pracownikowi w dniu rozwiązania z nim stosunku służbowego.

Wymiar zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 14. Za okres 15 lat wysługi emerytalnej zaopatrzenie emerytalne wynosi 50% kwoty, przyjętej w myśl art. 13 niniejszego rozporządzenia za podstawę wymiaru.

Za każdy dalszy rok wysługi zaopatrzenie wzrasta o 2,5% tej kwoty tak, że po osiągnięciu 35 lat lub więcej wysługi emerytalnej, zaopatrzenie to wynosi 100% kwoty, przyjętej za podstawę wymiaru.

Ułamki roku, wynoszące więcej niż 6 miesięcy, liczy się za cały rok, wynoszących zaś mniej niż 6 miesięcy nie uwzględnia się.

Jeśli pracownik, który na podstawie art. 11 p. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, nie ma jeszcze 15 lat wysługi emerytalnej, za podstawę wymiaru tego zaopatrzenia przyjmuje się 15-to letni okres wysługi.

Każdy pełny rok opłacany podwyższoną opłatą (art. 2, ust. 2) liczy się przy wymiarze zaopatrzenia półtorakrotnie.

Odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki.

Art. 15. Pracownikowi, który z powodu nieszczęśliwego wypadku w służbie stał się niezdolny do pełnienia obowiązków służbowych, nadto zaś utracił zdolność do zarabkowania, przysługuje niezależnie od zaopatrzenia, należnego mu z mocy art. 14 niniejszego rozporządzenia, odszkodowanie, w wysokości zależnej od stopnia utraty zdolności do zarabkowania, a mianowicie:

W razie utraty 100% zdolności do zarabkowania — 50% kwoty podstawy wymiaru zaopatrzenia; w razie utraty części zdolności do zarabkowania — część 50% kwoty podstawy wymiaru zaopatrzenia, odpowiadającą procentowi utraty tej zdolności.

Pracownik nie ma prawa do tego odszkodowania, jeśli wypadek spowodował rozmyślnie lub wywołał go skutek popełnienia czynu karygodnego, stwierdzonego w drodze sądowo-karnej.

Zarządowi Polskich Kolei Państwowych przysługuje prawo poddawania oględzinom lekarskim osób, którym przyznano z mocy niniejszego artykułu odszkodowanie, celem stwierdzenia wysokości stopnia niezdolności do zarabkowania.

W razie stwierdzenia zmiany stopnia niezdolności do zarabkowania, podwyższa się względnie obniża odpowiednio odszkodowanie a to od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu stwierdzenia tej zmiany.

Jeśli pobierający odszkodowanie uchyla się od oględzin lekarskich, wstrzymuje się czasowo wypłatę tegoż i wznowia się ją w należnej wysokości, względnie wstrzymuje na stałe dopiero wówczas, gdy emeryt podda się tym oględzinom.

W razie wznowienia wypłaty odszkodowania wypłaca się je za cały czas przerwy, od dnia następującego po dniu czasowego wstrzymania go.

Utrata prawa do zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 16. Emeryt traci prawo do zaopatrzenia (wraz z dodatkiem z art. 15):

- 1) w razie utraty obywatelstwa polskiego, lub obywatelstwa Wolnego Miasta Gdańska,
- 2) w razie wstąpienia do klasztoru,
- 3) gdy zostanie wyrokiem sądowym prawomocnie skazany, skazanie zaś pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, lub utratę prawa do pobierania zaopatrzenia emerytalnego,
- 4) jeśli powołany na służbę (art. 12, ust. 2 i 3) nie uczyni zadość wezwaniu w terminie 30-dniowym, licząc od dnia otrzymania wezwania.

Wstrzymanie wypłaty zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 17. Prawo do pobierania zaopatrzenia emerytalnego (wraz z dodatkiem z art. 15) nie przysługuje:

- 1) na okres przebywania dłużej niż pół roku po za granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub W. M. Gdańska, o ile Minister Kolei w porozumieniu z Ministrem Skarbu nie udzieli zezwolenia na korzystanie z zaopatrzenia po za okres powyższy,
- 2) na okres zajmowania jakiegokolwiek stanowiska na służbie w instytucji państwowej, lub samorządowej tak polskiej, jak i obcej, do którego przywiązane jest stałe wynagrodzenie,
- 3) na okres piastowania mandatu poselskiego, lub senatorskiego.

Po ustaniu przyczyny wstrzymania wypłaty zaopatrzenia emerytalnego na mocy niniejszego artykułu, wznowia się wypłatę tego zaopatrzenia od pierwszego dnia miesiąca następującego po zgłoszeniu się o nie.

Nadto można czasowo wstrzymać wypłatę zaopatrzenia emerytalnego emerytowi, który w przypadkach przewidzianych w art. 12 ust. 2 niniejszej ustawy uchyla się od oględzin lekarskich. Wypłatę wstrzymanego czasowo zaopatrzenia emerytalnego wznowia się, względnie powołuje się emeryta na służbę dopiero wówczas, gdy emeryt podda się tym oględzinom. W razie wznowienia wypłaty zaopatrzenia wypłaca się je za cały czas przerwy od dnia następującego po dniu czasowego wstrzymania go.

ROZDZIAŁ III.

Zaopatrzenie wdowie.

Prawo do zaopatrzenia wdowiego.

Art. 18. Prawo do zaopatrzenia wdowiego przysługuje, o ile małżeństwo trwało nieprzerwanie dwa lata:

- 1) wdowie po b. pracowniku, który w dniu śmierci miał prawo do zaopatrzenia emerytalnego,
- 2) wdowie po pracowniku, który w dniu śmierci posiadał co najmniej 5 lat wysługi emerytalnej,
- 3) wdowie, bez względu na czas wysługi emerytalnej męża, jeśli przyczyną śmierci jego był nieszczęśliwy wypadek, uprawniający do pobierania zaopatrzenia emerytalnego (art. 11 punkt 4).

Wdowa nie ma prawa do zaopatrzenia wdowiego:

- 1) jeśli w dniu śmierci męża nie żyła z nim w wspólności małżeńskiej, rozdział zaś małżeństwa przeprowadzono sądownie bez obowiązku męża do jej utrzymania,
- 2) jeśli małżeństwo zostało zawarte z emerytem. Przepis ten nie stosuje się jednak do wdowy, której zmarły mąż po zawarciu z nią małżeństwa wstąpił ponownie na służbę kolejową.

Zaopatrzenie żony zaginionego pracownika względnie emeryta.

Art. 19. Żonie pracownika zaginionego bez wieści może być przyznane tymczasowe zaopatrzenie wdowie na warunkach wskazanych w art. 18 niniejszego rozporządzenia.

Powyższe postanowienie ma analogiczne zastosowanie do żony emeryta zaginionego bez wieści.

Wypłatę zaopatrzenia tego wstrzymuje się, jeśli uprawniona po upływie czasu wymaganego ustawowo do sądowego uznania zaginionego za zmarłego, nie złoży dowodu, że wdroszyła krok w właściwym sądzie celem uzyskania odnośnej uchwały.

Przyznanie zaopatrzenia żonie w razie skazania męża.

Art. 20. Żonie emeryta, który wskutek skazania prawomocnym wyrokiem sądowym utracił prawo do zaopatrzenia emerytalnego, można przyznać zaopatrzenie na warunkach wskazanych w art. 18 ust. 1 p. 1 niniejszego rozporządzenia, do wysokości zaopatrzenia wdowiego.

Zaopatrzenie to można przyznać na stałe, lub na pewien określony przeciąg czasu.

Wymiar zaopatrzenia wdowiego.

Art. 21. Zaopatrzenie wdowie wynosi 50% tego zaopatrzenia emerytalnego, które zmarły mąż pobierał ostatnio przed śmiercią (bez dodatku z art. 15), względnie do którego miałby prawo z mocy art. 11, 12, 13 i 14 niniejszego rozporządzenia.

Jeśli śmierć pracownika nastąpiła skutkiem nieszczęśliwego wypadku, uprawniającego do odszkodowania z mocy art. 15 niniejszego rozporządzenia, podwyższa się, tytułem odszkodowania za śmierć męża, obliczone według postanowienia ustępu 1-go niniejszego artykułu zaopatrzenie wdowie o 20% pięćdziesięcioprocentowej kwoty podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego (art. 13).

Okres trwania zaopatrzenia wdowiego.

Art. 22. Prawo do pobierania przyznanego wdowie zaopatrzenia wdowiego przysługuje jej od dnia następującego po dniu wstrzymania wypłaty poborów czynnej służby, lub zaopatrzenia emerytalnego zmarłego męża dożywotnio, o ile nie utraci tego prawa z powodów wyszczególnionych w art. 24 i 25 niniejszego rozporządzenia.

Odprawa wdowia.

Art. 23. Wzamiem za pobierane zaopatrzenie wdowie można przyznać wdowie za jej zgodą jednorazową odprawę w wysokości sumy jednorocznego zaopatrzenia wdowiego.

W razie ponownego zawarcia małżeństwa otrzymuje wdowa jednorazową odprawę w tej samej wysokości.

Utrata prawa do zaopatrzenia wdowiego.

Art. 24. Wdowa traci prawo do zaopatrzenia:

- 1) w razie utraty obywatelstwa polskiego lub obywatelstwa W. M. Gdańska,
- 2) w razie wypłacenia jej odprawy z art. 23 niniejszego rozporządzenia,
- 3) w razie wstąpienia do klasztoru,
- 4) gdy zostanie wyrokiem sądowym prawomocnie skazana, skazanie zaś pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, względnie utratę prawa do zaopatrzenia wdowiego,
- 5) w razie ponownego zawarcia małżeństwa.

Wstrzymanie wypłaty zaopatrzenia wdowiego.

Art. 25. Wypłatę zaopatrzenia wdowiego wstrzymuje się:

- 1) na okres przebywania dłużej niż pół roku po za granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub W. M. Gdańska, o ile Minister Kolei w porozumieniu z Ministrem Skarbu nie udzielił zezwolenia na korzystanie z zaopatrzenia poza powyższy okres,
- 2) na okres zajmowania jakiegokolwiek stanowiska na służbie w instytucji państwowej lub samorządowej, tak polskiej jak i obcej, do którego przywiązane jest stałe wynagrodzenie,
- 3) na okres pobierania zaopatrzenia z tytułu śmierci na zasadzie innych ustaw, lub przepisów, jeśli świadczenia te płyną z funduszy państwowych, lub samorządowych. Postanowienie to nie stosuje się względem wdów po weteranach powstań narodowych, które otrzymują zaopatrzenie na mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 26 poz. 212),
- 4) na okres piastowania mandatu poselskiego, lub senatorskiego.

Po ustaniu przyczyny wstrzymania wypłaty zaopatrzenia wdowiego z mocy niniejszego artykułu, wznawia się wypłatę tego zaopatrzenia od pierwszego dnia miesiąca następującego po zgłoszeniu się o nie.

ROZDZIAŁ IV.

Zaopatrzenia sieroco.

Prawo do zaopatrzenia sierociego.

Art. 26. Prawo do zaopatrzenia sierociego przysługuje dzieciom zarówno ślubnym jak i uprawnionym:

- 1) byłego pracownika, który w chwili śmierci miał prawo do zaopatrzenia emerytalnego,
- 2) pracownika, który w dniu śmierci miał co najmniej 5 lat wysługi emerytalnej,
- 3) pracownika, bez względu na czas wysługi emerytalnej, jeśli przyczyną śmierci jego był nieszczęśliwy wypadek, uprawniający do pobierania zaopatrzenia emerytalnego.

Te same prawa przysługują ślubnym względnie uprawnionym dzieciom po matce (pracownicze), o ile ojciec ich nie żyje, po nim zaś nie mają prawa do zaopatrzenia sierociego.

Zaopatrzenie dzieci zaginionego pracownika lub emeryta.

Art. 27. Dzieciom pracownika zaginionego bez wieści może być przyznane tymczasowe zaopatrzenie sieroce na warunkach wskazanych w art. 26 niniejszego rozporządzenia. Powyższe postanowienie stosuje się analogicznie do dzieci emeryta, zaginionego bez wieści.

Wypłatę powyższych zaopatrzeń wstrzymuje się, jeśli uprawnieni do ich poboru po upływie czasu, wymaganego ustawowo do sądowego uznania zaginionego za zmarłego, nie złożą dowodu, że wdrożyli kroki w właściwym sądzie celem uzyskania odnośnej uchwały.

Przyznanie zaopatrzenia sierociego w razie skazania ojca lub matki.

Art. 28. Dzieciom emeryta, który wskutek skazania go prawomocnym wyrokiem sądowym utracił prawo do zaopatrzenia emerytalnego, można przyznać zaopatrzenie na warunkach wskazanych w art. 26 niniejszego rozporządzenia, do wysokości zaopatrzenia sierociego.

Zaopatrzenia te można przyznać na stałe, lub na pewien określony przeciąg czasu.

Wymiar zaopatrzenia sierociego.

Art. 29. Zaopatrzenie sieroce wynosi:

- 1) w razie śmierci ojca, jeśli pozostała wdowa ma prawo do pobierania zaopatrzenia wdowiego, 25% zaopatrzenia wdowiego z tem ograniczeniem, że suma zaopatrzeń przyznanych wszystkim sierotom nie może przekraczać 100% zaopatrzenia wdowiego,
- 2) w razie śmierci ojca, jeżeli wdowa nie żyje, lub też nie ma prawa do zaopatrzenia wdowiego, względnie na mocy art. 24 lub 25 niniejszego rozporządzenia nie pobiera zaopatrzenia wdowiego, 50% zaopatrzenia wdowiego z tem ograniczeniem, że suma zaopatrzeń sierocych nie może przekraczać 100%

zaopatrzenia emerytalnego, które zmarły ojciec pobierał, względnie do którego miałby być prawo z mocy art. 11, 12, 13 i 14 niniejszego rozporządzenia,

- 3) w razie śmierci matki (pracowniczk kolejo-
wej) 25% zaopatrzenia emerytalnego, które
zmarła pracowniczka pobierała, względnie do
którego miałaby być prawo z mocy art. 11,
12, 13 i 14 niniejszego rozporządzenia z tem
ograniczeniem, że suma zaopatrzeń sierocych
nie może przekraczać tego zaopatrzenia eme-
rytalnego.

Jeśli pozostało więcej niż czworo sierot, mają-
cych prawo do zaopatrzenia sierociego i wskutek tego
suma normalnych zaopatrzeń sierocych przekracza-
ła kwotę, wynikłą z ograniczenia ustanowionego
w p. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, zmniejsza się
odpowiednio i równomiernie poszczególne zaopa-
trzenia sieroce.

W myśl powyższego postanowienia zmniejszone
zaopatrzenia sieroce podwyższa się odpowiednio
i równomiernie, aż do normalnej wysokości, w miarę
jak poszczególne sieroty tracą prawo do pobierania
zaopatrzenia.

Jeśli śmierć ojca (matki) nastąpiła skutkiem
nieszczęśliwego wypadku, uprawniającego do odszko-
dowania z mocy art. 15 niniejszego rozporządzenia,
podwyższa się tytułem odszkodowania za śmierć
ojca (matki) zaopatrzenia sieroce, obliczone według
postanowień niniejszego artykułu o 10% pięćdzi-
sięcioprocentowej kwoty podstawy wymiaru zaopa-
trzenia emerytalnego (art. 13). Zaopatrzenia sieroce
podwyższone z tytułu odszkodowania mogą prze-
wyższać kwotę, wynikłą z ograniczenia, ustano-
wionego w p. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu.

Okres trwania zaopatrzenia sierociego.

Art. 30. Sierotom przysługuje prawo pobiera-
nia zaopatrzeń sierocych przyznanych im na zasa-
dach niniejszego rozporządzenia, od dnia następują-
cego po dniu wstrzymania wypłaty poborów służby
czynnej ojca (matki) względnie od pierwszego dnia
następującego miesiąca po wstrzymaniu wypłaty za-
opatrzenia emerytalnego ojca (matki), względnie
zaopatrzenia wdowiego, ewentualnie od pierwsze-
go dnia następującego miesiąca po nastaniu warunków,
przewidzianych w art. 26 ust. 2 niniejszego rozpo-
rządzenia do ukończenia 18 lat życia, jeśli wcześniej
nie utracą tego prawa z powodów przewidzianych
w art. 31 i 32 niniejszego rozporządzenia.

Utrata prawa do zaopatrzenia sierociego.

Art. 31. Utrata prawa do zaopatrzenia siero-
cego następuje:

- 1) w razie śmierci sieroty,
- 2) w razie zawarcia związku małżeńskiego przez
sierotę,
- 3) w razie utraty przez sierotę obywatelstwa
polskiego lub obywatelstwa Wolnego Miasta
Gdańska,
- 4) gdy sierota zostanie prawomocnym wyrokiem
sądowym skazana, skazanie zaś pociąga za

sobą utratę zdolności do piastowania urzędu
publicznego, względnie utratę prawa do za-
opatrzenia sierociego,

- 5) w przypadku uzyskania przez sierotę w jaki-
kolwiek bądź inny sposób stałych środków
utrzymania.

Wstrzymanie wypłaty zaopatrzenia sierociego.

Art. 32. Wypłatę zaopatrzenia sierociego wstrzy-
muje się:

- 1) na okres przebywania dłużej niż pół roku
poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
lub W. M. Gdańska, o ile Minister Kolei
w porozumieniu z Ministrem Skarbu nie
udzieli zezwolenia na korzystanie z zaopa-
trzenia po za powyższy okres,
- 2) na okres pobierania zaopatrzenia z tytułu
śmierci ojca lub matki, na zasadzie Innych
ustaw lub przepisów, o ile świadczenia te
płyną z funduszków państwowych lub samo-
rządowych,
- 3) na okres uwzględnienia sieroty przy wymia-
rze uposażenia funkcjonariusza instytucji
państwowej, samorządowej lub Polskich Kolei
Państwowych (matka, ojczym, macocha),
- 4) w razie wstąpienia do klasztoru na czas prze-
bywania w nim.

Po ustaniu przyczyny wstrzymania wypłaty za-
opatrzenia sierociego na mocy niniejszego artykułu,
wznawia się wypłatę tego zaopatrzenia od pierwszego
dnia miesiąca następującego po zgłoszeniu się o nie.

Przyznanie zaopatrzenia sierociego po ukończeniu 18 lat życia sieroty.

Art. 33. Sierota, która ukończyła 18 lat życia,
ma prawo do zaopatrzenia sierociego na warunkach
art. 26 niniejszego rozporządzenia:

- 1) jeśli z powodu choroby, lub ułomności fizycz-
nych lub umysłowych jest niezdolna do za-
robkowania i nie ma żadnych źródeł utrzy-
mania,
- 2) jeśli odbywa studja w zakładach naukowych;
w tym przypadku jednak nie dłużej, jak do
dnia osiągnięcia pełnoletności.

Zaopatrzenia sieroce z niniejszego artykułu przy-
znaje się z roku na rok.

ROZDZIAŁ V.

Zwrot kosztów pogrzebu.

Art. 34. W razie śmierci emeryta należy się
osobie, która pokryła koszty pogrzebu, zwrot tych
kosztów do wysokości trzymiesięcznej kwoty zaopa-
trzenia emerytalnego.

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia przejściowe.

Art. 35. Postanowienia art. 3 p. 2 ust. pierw-
szego niniejszego rozporządzenia, stanowiącego usz-
czenie należności za zaliczenie czasu poprzedniej

służby warunkiem tego zaliczenia i postanowienia art. 3 p. 2 ust. trzeciego tego rozporządzenia, określającego termin korzystania z tego zaliczenia, nie stosuje się przy ratalnem placeniu należności za zaliczenia najwyżej 15 lat do tych pracowników, z którymi stosunek służbowy ulegnie rozwiązaniu w ciągu dwu lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, oraz do pozostałych po nich wdów i sierot.

Raty tej należności można potrącać z przyznaných zaopatrzeń.

Postanowienia końcowe.

Art. 36. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Kolei, co do art. 3 p. 1 ust. ostatni i co do art. 11 ust. ostatni Ministrowi Kolei w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej, a co do art. 6, art. 17 p. 1, art. 25 p. 1 i art. 32 p. 1 Ministrowi Kolei w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje tylko na ziemiach byłego zaboru rosyjskiego i austriackiego i wchodzi w życie od pierwszego dnia miesiąca, następującego po dniu jego ogłoszenia.

Z chwilą tą traci moc obowiązującą względem osób nabywających prawa z niniejszego rozporządzenia wszelkie ustawy i przepisy, normujące sprawę zaopatrzenia względnie ubezpieczenia emerytalnego, wdowiego i sierociego oraz sprawę odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Młodzianowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *C. Klarnar*

Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *A. Sujkowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Dr. A. Raczyński*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Kolei: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *W. Broniewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *W. Staniewicz*

552.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 1 września 1926 r.

o zniesieniu obszaru dworskiego Ligota w powiecie ostrzeszowskim w województwie poznańskim i wcieleniu jego terytorjum do gminy wiejskiej Ligota w tymże powiecie i województwie.

Na mocy § 2 ustęp 3 pruskiej ordynacji dla gmin wiejskich siedmiu wschodnich prowincyj z dnia 3 lipca 1891 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 233) oraz na mocy art. 14 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszem uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. № 75 poz. 511) zarządza się co następuje:

§ 1. Obszar dworski Ligota w powiecie ostrzeszowskim w województwie poznańskim znosi się, terytorjum jego wciela się do gminy wiejskiej tejże nazwy.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1927 r.

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Młodzianowski*

553.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 10 września 1926 r.

Regulamin Rady Prawniczej.

Na zasadzie art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 sierpnia 1926 r. o utworzeniu Rady Prawniczej (Dz. U. R. P. № 83 poz. 466) zarządza się co następuje:

§ 1. Rada Prawnicza opinuje w komisjach stałych lub nadzwyczajnych.

Komisje stałe Rady Prawniczej są: komisja redakcyjna, komisja administracji ogólnej, komisja administracji gospodarczej, komisja administracji samorządowej, komisja prawa cywilnego, komisja prawa karnego i komisja prawa skarbowego.

Komisje nadzwyczajne będą tworzone przez Prezesa Rady Prawniczej w miarę potrzeby w zależności od przedmiotu obrad.

§ 2. Komisje składają się z pięciu osób, a mianowicie czterech radców i referenta. Dla ważności posiedzenia wystarcza obecność trzech osób; w posiedzeniu komisji może uczestniczyć z głosem stanowczym właściwy Minister lub jego delegat.